פח: ר"ן ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים רש"י

עין משפט נר מצוה

נג א מיי' פ"ח מהל' עירובין הל"כ סמג עשין ח עוש"ע ח"מ סי' שסו סעי' ט:
נד ב ג מיי' שם עוש"ע שם סעי' י:
נה ד מיי' פי"ג מהל' נדרים הל' טז סמג לאוין רמב עוש"ע יו"ד סי' רלד סעי' לה:

תורה אור השלם

ו. וְנָדַר אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה כֹּל אֲשֶׁר אָסְרָה עָלֶיהָ נַפְשָׁהּ יָקוּם עָלֶיהָ:
במדבר ל י

מוסף רש"י

כיצד משתתפין במבוי. להיות כל החצרות מוליאין לתוכו ויעלעלו כמולן (גיטין סד:). מגיחה. משלו שם יולה (עירובין עמ:). **את החבית.** שהיין כתוכה לשיתוף. דשמה שיתוף כיין (גיטין שם:). ומזבה להן על ידי כו'. ותומר להן קבלו חבית זו וחזי בה לשם כל בני מבוי (עירובין עמ:).

תוספות

במאן אולא הך שמעתא דרב בר"מ. דאמר פרק קמא דקידושין דיד עבד כיד רבו דמי ומשמע ליה לרבי [אילא] דהכי נמי אמר בני אשה ומתני' ר"מ דשתם משנה ר"מ: ורמינהו כילד משתתפין במבוי. פירוש שם הרבה חצירות פתוחות למבוי ותאורות לעלעל בתוכו להוליא ולהכנים בתוכו: מגיח חבית של יין. ומזבה להם על ידי אשתו והוי כאילו הבא לדייר ואין תוספין זה על זה: ולא אמרת יד אשה כיד בעלה כו'. אלא שמע מינה דר' מאיר לא אמר אלא בעבד אבל לא באשה וקשה לרב: כיון דלמבוי אחרים מיד בעלה זכיה. כיון דבעל עצמו מוכה בהם ומשתלח עצמו מתלקח [וכיון כדאמרי' במתנות הבעל] שאין הבעל אוכל פירות: אי'איכיה רבינא לרב אשי: אמתני' דעירובין קאי ולא קאי אהך סוגיא כלל: ואלו שוכין. כלומר שמוכין על ידן וכו' ואשתו: כשיש לה בית בחצר. ואיסור ביתה על המבוי ואריך הבעל לוכות גם בעצמה והיא קונה כדאמר כיון דבעל יהיא לה מנו דזכיא לגופה קנית לאחריא בהכי מייבי מתניתין דעירובין ובריתא דאבל לא על ידי אשתו כשאין לה בית בחצר ואין זוכה לאחרים אלא הוי כאילו הבעל נותן לעצמה: ומדר אלמנה וגר'. קיימא מתניתין אקרא כלך אמרינן פטיה שמרה: אינו יכול להפר. דאמרינן דאזלינן בתר שעת נדרה ואז היתה אלמנה ובעל אינו מיפר בקדמין:

מסורת הש"ס

א) נקדושין כב:). **ב)** עירובין עב: עט: ביומין סד:, **ג)** (כ"מ ט:). **ד)** (שיך לע"ל). **ה)** ל"ל לרבא ומי' דבלא רבא. **ו)** פ"ז מהלכות נדרים הלכה י"ז, **ז)** (שיך לעמ' הבא). **ח)** שיך לדף שלח"ז.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ונדר ומי' יקוס עליה דכיון דאין לה בעל מי יפר לה אלא דאמרה הריני נזירה כל"ל והל"ל:

פירוש הרא"ש

במאן אולא שמעתא דרב בר"מ. דאית ליה בפ"ק דקידושין (דף כב:) דאין קנין לעבד בלא רבו ופסבר רב דבאשה נמי קאמר ר"מ דאין קנין לאשה בלא בעלה: **ביצד משתתפין במבוי.** חצירות הפתוחות למבוי פוסקות זו על זו לבטל מחוקן למבוי משום דמחלוקות מיוחדות לבעליהן והמבוי לרבים ונמצו חכמים לעלמא אתי לאתוקי מרשות היחיד לרשות הרבים על שיעתתפו יחד ונעלה כאילו דרין טולס יחד במקום שמוחת שיתופן: **בגיח את החבית.** שלו יין או שלו נרוגרים: **ואי אמרת קנה יתהון בעל.** דר"מ סבר יד אשה כיד בעלה: דבין דאוכות לאחרים הוא מיד בעלה זכיא. דכיון דבעל נופיה מוכה לכם ומשתלח מתה שוכה כדאמרינן ממתיר שהבעל נותן לאשתו קנתה ואין הבעל אוכל פירות: **איתיביה רבינא לרב אשי.** אמתני' דעירובין ערוך ולא קאי אמתניתין דהכא: מתניתין בשיש לה חצר באותו מבוי. ואוסרת על בני המבוי ולרב אבעל לוכות גם לאשה אבל אמתני' דעירובין מיירי בשאין לה חצר הילכך אין לה יד לוכות לאחרים: **ביתנ' אינו יכול להפר.** אע"פ שהבעל חל כשהיא אחתי דכתר שעת הנדר אזלינן וכן בפיאה: **ותחזיר** בו ביום בו' והחזירה בו ביום. ואע"ל שמע את נדרה אינו יכול להפר כיון שיאלה לרשות עצמה בין נדרה להפרה דאין הבעל מפר בקדמיים דיעה הכי כדפיכם נאשה היושבת תחת בעלה ונדרה ונרשה בעלה והחזירה ואח"כ שמע אע"ג דהנדר היה בנים אשה אינו מפר כיון דהסקיקו גירושין בין נדר לנמישה ומיהו מדנקט נדרה בו ביום משמע דאיירי בארוסה ואין הלה והאחים מפירין אי גירושין בהקמה דמו ואי גירושין לאו בהקמה דמו מוקי לה לעל בשנאלה:

כמאן אולא הא שמעתא דרב. דמתרץ לממתני' דיד אשה כיד בעלה: **כרבי מאיר.** דאמר בעלמא דיד אשה כיד בעלה: **ורמינהו כילד משתתפין כו'.** במסכת עירובין ופתם מתני' ר' מאיר: **אמר רבא דאע"ג דאמר רבי מאיר.** בעלמא יד אשה כיד בעלה וכמי שנתן לאתנו דמי: **מודה רבי מאיר לענין שיתוף דכיון דלוכות לאחרים הוא מיד בעלה זכיא.** כלומר כיון דבעל דעתו הוי לוכות לאחרים על ידי אשתו נמי יצא מיד בעלה ואין לו רשות בהן כלום ואהכי מזכי להו על ידה אבל בעלמא כגון דיהיב מתנה לאשתו אימא לך דיד אשה כיד בעלה: **אלו שוכין.** גבי שיתוף מבוי קמיירי שמוכה משלו לכל בני מבוי: **על ידי בנו ובתו הגדולים.** שבכר יצאו מרשותו אבל לא על ידי בנו ובתו הקטנים שידן כידו וכן לא על ידי אשתו. אלמא לר"מ אפילו על ידי שיתוף יד אשה כיד בעלה דמיא: **אלא אמר רב אחי מתניתין.** דלעיל דקאמר דיכול לוכות לכל בני מבוי על ידי אשתו: **כשיש לה חצר באותו מבוי.** לאותה אשה שאין חצרה זקוקה לבעלה דמנו דזכיא לגמשה להיות חצר זכיא נמי לאחריני את השיתוף: **מתני' ונדר אלמנה וגרושה כילד.** באיזה ענין אמר קרא שנדר אלמנה וגרושה יקוס עליה (א): **אמרה הריני נזירה לאחר שלשים יום.** וכשעה שנדרה היתה אלמנה או גרושה: **אע"פ שנישאת בתוך ל' יום.** קודם שיחול הנדר עליה ואיכא למימר הואיל ולא חל הנדר עליה יפר לה בעל אפי' הכי אין יכול להפר דכתר אמירה אזלינן והוי להו קודמין ואין הבעל מפר בקודמין:

נדרה

כמאן אזלא הא שמעתא דרב (ב)כרבי מאיר דאמר יד אשה כיד בעלה ורמינהו (ג)כיצד משתתפין במבוי (ד)מניח את החבית ואומר הרי זה לכל בני מבוי (ה)ומזכה להן על ידי עבדו ושפחתו העברים ועל ידי בנו ובתו הגדולים ועל ידי אשתו ואי אמרת קנה יתהון בעלה עירוב לא נפיק מרשותיה דבעל אמר רבא אע"ג דאמר רבי מאיר יד אשה כיד בעלה מודה רבי מאיר לענין שיתוף דכיון דלזכות לאחרים הוא מיד בעלה זכיא איתיביה רבינא לרב אשי אלו שזכין להן [על ידי] בנו ובתו הגדולים ועבדו ושפחתו העברים (ו)ואלו שאין זכין להן על ידי בנו ובתו הקטנים ועבדו ושפחתו הכנענים ואשתו אלא אמר רב אשי מתניתין בשיש לה חצר באותו מבוי עסקינן (ז)דמגו דזכיא לנפשה זכיא לאחריני: **מתני'** (ח)ונדר אלמנה וגרושה יקום עליה כיצד (ט)אמרה הריני נזירה לאחר שלשים יום אע"פ שנשאת בתוך ל' יום אינו יכול להפר

נדרה

כמאן אולא הא שמעתא דרב. דמתרץ לממתני' דיד אשה כיד בעלה: **כרבי מאיר.** דאמר בעלמא דיד אשה כיד בעלה: **ורמינהו כילד משתתפין כו'.** דאמר בעלמא יד אשה כיד בעלה: **אמר רבא דאע"ג דאמר רבי מאיר.** בעלמא יד אשה כיד בעלה וכמי שנתן לאתנו דמי: **מודה רבי מאיר לענין שיתוף דכיון דלוכות לאחרים הוא מיד בעלה זכיא.** כלומר כיון דבעל דעתו הוי לוכות לאחרים על ידי אשתו נמי יצא מיד בעלה ואין לו רשות בהן כלום ואהכי מזכי להו על ידה אבל בעלמא כגון דיהיב מתנה לאשתו אימא לך דיד אשה כיד בעלה: **אלו שוכין.** גבי שיתוף מבוי קמיירי שמוכה משלו לכל בני מבוי: **על ידי בנו ובתו הגדולים.** שבכר יצאו מרשותו אבל לא על ידי בנו ובתו הקטנים שידן כידו וכן לא על ידי אשתו. אלמא לר"מ אפילו על ידי שיתוף יד אשה כיד בעלה דמיא: **אלא אמר רב אחי מתניתין.** דלעיל דקאמר דיכול לוכות לכל בני מבוי על ידי אשתו: **כשיש לה חצר באותו מבוי.** לאותה אשה שאין חצרה זקוקה לבעלה דמנו דזכיא לגמשה להיות חצר זכיא נמי לאחריני את השיתוף: **מתני' ונדר אלמנה וגרושה כילד.** באיזה ענין אמר קרא שנדר אלמנה וגרושה יקום עליה (א): **אמרה הריני נזירה לאחר שלשים יום.** וכשעה שנדרה היתה אלמנה או גרושה: **אע"פ שנישאת בתוך ל' יום.** קודם שיחול הנדר עליה ואיכא למימר הואיל ולא חל הנדר עליה יפר לה בעל אפי' הכי אין יכול להפר דכתר אמירה אזלינן והוי להו קודמין ואין הבעל מפר בקודמין: **(ו)נדרה והיא ברשות הבעל וכו' הרי זה מופר.** דכתר שעת אמירה אזלינן בין לקולא בין לחומרא:

נדרה

(א) עירובין עב: ביומין סד:, **(ב)** עירובין עב: עט: ביומין סד:, **(ג)** (כ"מ ט:), **(ד)** (שיך לע"ל). **(ה)** ל"ל לרבא ומי' דבלא רבא. **(ו)** פ"ז מהלכות נדרים הלכה י"ז, **(ז)** (שיך לעמ' הבא), **(ח)** שיך לדף שלח"ז.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com